

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 160 Lei. | Negyed évre — — — 40 Lei.
Fél évre — — — 80 „ | Egyes szám ára — — — 3— „
Nyilttér soronként 10 Lei.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendőek. Kéziratok nem adatk vissza. Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Szászváros és környéke

szavazó magyar polgáraihoz!

Magyar Testvérek! A befejeződött országos képviselő választások rendjén olyan számottevő erőt és határozottan erkölcsi méltóságot tanúsító fegyelmességet demonstráltak egyöntetű s megingathatatlan magatartásokkal, hogy a pártfegyelem iránti példás engedmességetekért, a Szászvárosi Magyar Tagozat vezetősége a legbensőségesebb örvendéssel és hálával hajtja meg előttek az elismerés lobogóját.

Magyar Testvérek! Dacára az ünneprontó és minden magyar erkölcsi komolyságot kibebíteni akaró, fondor lelkületű pletykakotvasztók híreszteléseinek és ferdítő susárlásainak, a pártvezetőség legilletékesebb határozottságával kijelentjük, hogy Ti az egyetemes magyar érdeknek s a kormányt támogató morális kötelezettségnek, példásan és lelkiismeretesen eleget tettetek!

Öblös torku kortesvezérek (lásd pl. Balsa), mellveregető, égre-földre esküdöző, előleges fogadkozásai lehet, hogy a választások napján zápon maradtak s mindenestül megáporodtak, de amire Szászváros és környéke magyarsága vállalkozott azt az utolsó betűig Ti valóra is váltottátok! Kérjük a Ti további fegyelmességet és magyar szivekhez illő engedmességeket, mert így bizonyos lesz a mi fáradságos küzdelmünk megérdemelt diadala! Testvéri öleléssel köszöntünk mindnyájatokat!

Föl a magyar szivekkel!

A Szászvárosi Magyar Tagozat Vezetősége.

Jgazságszolgáltatásunk mizériái.

A juszticia szent vesztibulumát napról-napra kezdik rombolni azok az új törvények, amelyek olyan államokból vétettek át, hol a kultúra egy század évvel előbb áll, mint nálunk és ahol a köz- és gazdasági életviszonyok egészen más vágányokon haladnak, mint a mi hazánkban.

Csak rövid ideje annak, hogy a községekől elvonták a bagetell- és mezőrendőri ügyekben való bíraskodási jogkört s a járási főszolgabirói hivataloktól pedig az erdőrendészeti és mezőrendőri kihágási ügyekben eddig gyakorolt bíraskodást s mindezen procedurák végzését a rendes bíróságok hatáskörébe utalták át. És hogy eme fejtelten újítások sorozatában ne álljon elő stagnálás, beszüntették a vármegyei és városi árvaszékek működését s ezeknek munka- és hatáskörét a törvényszékekhez osztották be „Secția tutelară” cím alatt, ahol sok helyen az egész vármegye területén lévő gyámi és gondnoksági ügyeket egy bíró, egy jegyző és egy iktató-kiadó kezeli és végzi.

Hát ilyen beosztás mellett az árvák ügye olyan zátonyra jut, ahonnan biztosan bevár-

hatják nagykorúságuk elérkezését, a mikor aztán gyámhatósági beavatkozás nélkül is önállólag, — de már csak bírói beavatkozással — intézkedhetnek ügyeiknek rendezésében. Igen, mert kiskorúságuk ideje alatt az árvák vagyona a felügyelet és ellenőrzés nélküli kezelés által jó nagy részben már elkallódott s mert a törvényszékek gyámügyi osztályának oly csekély munkaerő áll rendelkezésére, hogy azzal még csak egy nagyobbacska község adminisztrációját sem lehetne elvégezni, miért is eme osztályok vezetőit mulasztással vagy hanyagsággal vádolni nem lehet, mert „ad impossibilia nemo obligatur”.

Ezen állapotokat tovább megtűrni, elhallgatni nem szabad, mert ez egyrészt veszélyezteti az árvák ezreinek érdekeit, másrészt pedig a kormányra nézve sem alkalmas arra, hogy az állampolgárok ezrei és az állam jogkereső közönsége bizalommal viseltessék iránta és a külföld előtt is emelje tekintélyét.

Az igazságszolgáltatás szent templomába is beengedték a politikai élet sáfárait s a független bíró — akár mintegy vasúti jegykiadó — a bíróság hivatalos helyiségében — több napon át — százával osztogatja a választási igazolványokat a zsufolásig telve levő bírósági helyiségben. És hogy bírói tekintélye még jobban emeltessék (?!) el kell utaznia falukra is s ott kiosztani a választójogosultak részére szükséges igazolványokat, amely 10—15 napnál is többet vesz igénybe.

Hát józan ésszel helyeselhetőnek tartható-e eme eljárás?

Hiszen ott vannak a falusi jegyzők, községi bírák, szekretárok, főszolgabírák és városi primárok, akik a választókat közvetlenül ismerik s így a választási igazolványok kézbesítését kétségtelenül jobban eszközölhetik, mint a helyi viszonyokkal ismeretlen járásbíró, aki az ilyfajta szolgálat által a jogszolgáltatás fontosabb teljesítésétől indokolatlanul vonatik el, ami által ugyancsak a jogkereső közönség szenved beláthatatlan károkat.

A bírót nem szabad olyfajta szolgálattételre szorítani, amelynek teljesítésére a közigazgatás alsóbbrendű szervezeti közegei is kellőleg alkalmasak.

Ezen bajok orvoslására az ügyvédi kamarák hivatvák, amelyeknek haladéktalanul fel kell világosítani a kormányt arról, hogy a fentebb jelzett abnormális állapotokon segíteni kell, mert a késedelem veszélyezteti a közérdeket s a kormány tekintélyét.

(Sepsiszentgyörgy)

id. Szánthó Károly.

A képviselőválasztásokon az Avarescu-kormány győzött.

A napisajtó részletesen számolt be a lefolyt választási küzdelem minden fázisáról s annak eredményeiről. A küzdelmet megelőző óriási agitációból, korteskedésből, amelyet a különböző pártok nagy energiával fejtettek

ki, mi Hunyadmegyeiek is eleget láttunk. Az eredmény: az Avarescu-kormány győzelme. A szászvárosi választópolgárok szavazata így oszlott meg: a román nemzeti párt (Vladpárt) 1194, a kormánypárt 831, a Cuza-párt (Mota-párt) 59, a liberálistpárt 52, a szocialistapárt 11 és a komunistapárt 11 szavazatot kapott.

Vármegyénkben a román nemzetipárt circa 800 szavazattal kapott többet, mint az Avarescu-párt. A választások, kisebb-apróbb incidenseket leszámítva, az egész megye területén csendben-rendben folytak le. A napilapok aprólékos részletességgel számoltak ba a megyénkben lefolyt választásokról is s így mi ismétlésekbe nem bocsátkozunk. Megirjuk azonban, hogy úgy a hivatalos, mint a nem hivatalos koponyákban szeget ütött a szászvárosi 11 kommunista szavazat s főleg az izgatja a közvéleményt, hogy kik lehetnek azok a tizenegyek?! Az is meglepő volt, hogy ebben a még nem is oly régen (pár hó előtt) liberálisoktól „hemzsegő” városban, ahol a mult választáson a liberális párt „győzött”, ma csak 52, mond ötvenkét liberális polgár „akadt”. Visszagondolva a mult választás azon jelenetére, amikor az egyik liberális korifeus azt mondta egyik magyarajku választópolgár barátjának: hogy is mertek ti Vladra szavazni, hiszen egy ilyen hatalmas és erős párt, mint a Bratianué úgy el seper titeket, mint az őszi szél a falevelet. Jelenleg ez az ur hangos nemzeti párti. — Tempora mutantur et nos mutamur in illis! Riporter.

Hunyadmegyében tartózkodó idegen állampolgárok figyelmébe.

A munkaügyi miniszter egyetértésben a belügyminiszterrel, elhatározta, hogy az idegen állampolgárok utlevelei felett ez év júniusában általános felülvizsgálatot fog tartani, hogy megtudhassa az itt tartózkodó idegen állampolgárok számát, foglalkozását és tartózkodási helyüket.

E célból mindazok az állampolgárok, akik Hunyadmegye területén laknak, akik itt élnek az országban, akár mint munkások, munkaadók vagy más foglalkozásuak, függetlenül attól, hogy tartózkodási engedélyük meddig érvényes, le kell, hogy tegyék tartózkodási engedélyüket és utlevelüket a megyeszékhelyi állambiztonsági hivatalnál (Sigurantia).

Fenti okmányokat a további itt tartózkodás iránti kérvény keretében kell lehelyezni.

Az idegen állampolgárok közül a munkások kérvényét a munkaadó tartozik leadni, feltüntetve a munkások foglalkozását és fizetését.

Azok a munkások, akik ebben az időpontban nem lesznek alkalmazásban, maguk kell, hogy kérvényüket beadják, feltüntetve foglalkozásukat.

Azok, akik önnállóak, kérvényeikben fel kell, hogy tüntessék foglalkozásuk vagy vállalkozásuk nevét.

— Magyar jelöltek a vármegyei közigazgatási bizottságban. A hunyadvármegyei Magyar Párt nagy választmánya f. hó 13-án délután dr. Meskó Miklós ügyvezető alelnök lakásán ülést tartott, amelyen Petrozsény, Pui, Hátszeg, Déva, Marosillye, Szászváros, Algyógy, Körösbánya és Brád magarsága képviseltette magát. Az ülésen megejtették a vármegyei tagozat jelöléseit a közelgő vármegyei közigazgatási választásokra vonatkozólag, a részére biztosított négy rendes és egy póttag helyére jelölve Csulay Lajos hátszegvidéki birtokos nyug. alispánt. Dr. Martonossy György dévai ügyvédet, Török Bálint szászvárosi iparost, Konka Győző vulkáni vállalkozót és Kásler János dévai csángótelepi dazdát. A jelölő bizottság az egész értekezlet egyhangú kívánságára Cs. Lázár Lászlót jelölte első helyen, ki azonban korára és más irányú elfoglaltságára való tekintettel a jelölést nem fogadta el. A kiszegda érdekeltsegeket a választmány a telepések által megtartott külön gyűlés eredményeként képviseltette.

— A Hunyadvármegyei Ref. Egyházmegye ez idei közgyűlését Szászvároson fogja megtartani június hó 8-án és 9-én. A két napot igénybevevő közgyűlésre mintegy 50 egyházi és világi képviselő érkezik városunkba. A közgyűlés kiemelkedő pontjai a b. e. Nagy Károly ref. püspök és a Hunyadi Ref. Egyházmegye múlt évben elhalt főgondnokai: Mara László és Pogány Károly felett tartandó kegyeletes emlékünnepek leendene. Az ünnepi istentiszteletet szonokaiul Dr. Nagy Gyula hátszegi és Juhász Izidor piskii ref. lelkészek kérték fel. A városunkba érkező ref. vezető egyéniségek méltó fogadására magyar vendégszeretetéről híres városunk magarságát felekezeti különbségre való tekintet nélkül ez alkalommal a magunk részéről is tiszteletteljesen felkérjük.

— Katholikus papok „Izrael barátai” címen egyesületet alakítottak a zsidóság megbecsülésére. Az „Ujkelet” írja: Rómából jelentik: Rómában tekintélyes katolikus papok s világiak „Amici de Izrael” (Izrael barátai) néven egyesületet alakítottak, melynek célja a katolikus világban kedvező hangulatot teremteni a zsidóság iránt. Több befolyásos bibornok is belépett az egyesületbe. Dr. Van-Asseldonk, az új egyesület titkára következőképpen nyilatkozott a társaság céljáról: „Célunk Izrael szeretetét előmozdítani. Prédikációk, előadások, újságcikkek és konferenciák által a katolikus világot meg akarjuk győzni, hogy közös Atyaistenünk Izrael népét visszavonhatatlanul kiválasztotta az ő népének. Az antiszemitizmus tehát direkt ellentmond az isteni tannak. E napokban bocsátunk ki egy fölhívást az egész katolikus papsághoz. A zsidók ne gyanakodjanak velünk szemben, mert nem akarunk misszionárius vállalkozás lenni, hanem a legnagyobb bizalommal viseltesenek velünk szemben.”

— „A Szászvárosi Ref. Nőegylet közli, hogy a már jelzett nyári mulatsága nem június 6-án, hanem június 27-én fog megtartani. A siker teljesebbé tétele végett, a Nőegylet — mint hírlik — be akarja várni az egyetemi hallgatók hazaérkezését. Mondanunk sem kell, hogy ez üdvös intézkedés a mulatságot minden tekintetben a hagyományos jókedv és erkölcsi siker jegyében már előre is biztosítja

— Inspekciót e héten (május 31. reggel 6 órától június 7. reggel 6 óráig) a Főtéren levő Graffius-féle gyógyszerár tart. Éjjeli csengő működik.

ERZSÉBET MOZI a „TRANSSYLVANIA“-ban.

Ma vasárnap május hó 30-án
délután 4³⁰ és este 8³⁰ órakor
Ez az utca

Bánat utca.

Bettauer Hugó szenzációs regénye.
(à Frenlose Gossè) Nagyhatású irodalmi film. Főszereplők: **Grete Garbo** a legújabb filmcsillag, **Asta Nielsen** a legelső filmcsillag, **Eszterházy Ágnes**, **Tolsztoj grófnő**, **W. Krauss**.

Ezenkívül a legnagyobb szenzáció:

Babakirálynő

Figyelje meg, páratlan film.
Harry Liedtke és Maria Jacobini.

— Ajándék kulturház építésére. A városi tanács az uszoda melletti libalegelőtől szolgáló üres teret a helybeli „román iparosok egyesületé-”nek egy „kulturház” építése céljára adományozta.

— Felhívás. Felhívom azon bajtársakat, akik 1916. okt. 10-én olasz fogságba estek és velem együtt Ossinára szigetén internálva voltak, hogy pontos címüket azonnal közöljék velem, hogy 10 éves találkozóknak részleteit és módozatát idejében elkészíthessük. Bajtársi üdvözléssel: Sámuel Lajos, dévai kereskedő.

— Uj szinigazgatói koncesszió. Tibor Dezső szinigazgatónak — akinek egy ízben már volt kisebb bánsági városokra koncessziója — a kultuszminisztérium 21.364. sz. alatt ismét koncessziót adott vándortársulat szervezésére. Az új szinigazgató már megkezdte bemutatkozását az illetékes hatóságoknál, valamint társulata beszerzését is. Tibor szinigazgatót mi is jól ismerjük, a ref. Kún-kellegiumban érettségizett s társulatával nálunk is játszott. Valószínű, hogy ő fog Szászvároson is játszani.

— A CFR. bérlői expressz-vonatokon is utazhatnak. A CFR. vezérigazgatósága elrendelte, hogy a személy- és gyorsvonatokra szóló bérletjegyek f. évi május hó 10-én tul expressz-vonatokra való utazásra is feljogosítsanak ama vasuti hálózatokon, amelyekre a bérletjegyek szólnak; azzal a különbséggel, hogy az elindulási állomás pénztáránál a személy- vagy gyorsvonatok és az expressz-vonatok utazási jegyeinek árkülönbségeti többletet kötelesek megfizetni. Akiket tehát e többlet lefizetéséről való igazolvány híján találunk a vonatokon, olybá fognak vétetni, mintha jegyváltás nélkül szállottak volna föl.

— Italmérési engedélyek kiadása. Illetékes helyről nyert információk szerint a pénzügyminiszter 122533. sz. május hó 12-én kiadott körrendeletével utasította a pénzügyigazgatóságokat, hogy azokban a községekben, ahol az engedélyek száma nincs betöltve a létszámon belül az italmérési engedélyek kiadassanak. A városokra nézve az italmérési engedélyek kiadását a pénzügyminisztérium magának tartotta fenn.

— Felvétel internátusba. A Szt. Ferenc-rendi nővérek vezetése alatt álló nagyszabedni tanítónőképzőbe fölvetélért f. év június hó végéig lehet folyamodni. A folyamodványhoz születési anyakönyvi kivonat, múlt évi iskolai Értéscím és orvosi bizonyítvány csatolandó.

Bennlakási havidíj 420 leu és havonta 12 kgr. liszt. A képző első évfolyamán van nyolc 5000 leues és nyolc 2500 leues ösztöndíj. Ösztöndíjért azok pályázhatnak, akik igazán reászorultak. Lelkészüktől szegénységükről és a családtagok számáról értesítést kell a kéreéshez csatolni. Van az intézetben elemi és polgári leányiskola és négy évfolyamu felső kereskedelmi iskola is. Azokban is 420 leu a havi ellátási díj. Az intézet rendkívüli előnye, hogy a növendékek gyakorlatilag könnyen elsajátíthatják a német nyelvet. Prospektust készséggel küld az igazgatóság.

— Uj gépész a városi villamos műnél. A lemondott Csernászky Viktor gépész helyébe Florea Andrei szebenmegyei gépész választatott meg.

— Munkában a rendőrség. Amióta világ volt és világ lesz, s benne emberek, mindig divott és divik a szerencsejáték. A római katona kockavetése óta azonban sokat raffinálódott a „szerencsejáték”. Maguk a „modern” államok is beálltak a jóljöveldmező „bankadás” sorába. Lutri, osztályorsjáték s sorsjegykibocsátás révén a karametli bankárok sikeres biztonságával gyarapítják jöveldmeiket. Ennek dacára a fenálló törvények súlyos keze lelecsap a bankárkonkurrensre. Rendőrségünk a napokban lefoglalt egy „kiri-miri” és egy „makaó” bankot.

— Az Ország-ut további kikockakövezésére vonatkozó tervek elkészültek a munkálatokra s ma-holnap árlejtés lesz hirdelve.

— Bácsiban, Haróban és Csernakereszturon is megalakult a Magyar Párt. Vasárnap, f. hó 16-án délután Bácsiban, Harón és Csernakereszturon is megalakult a Magyar Párt helyi tagozata. Bácsiban a dévai központból Bencsik Zsigmond, dr. Sándor Sándor és dr. Schuller Frigyes jelentek meg és tartottak beszédet. A tagozat tisztikarát a következők személyében választották meg: elnök: Bota Sándor ref. lelkész, alelnök Kerekes Árpád, titkár Zudor Imre, pénztáros Török Sándor, ellenőr Jenei László, jegyző Idősb. Török Árpád — Harón Csulay Lajos és dr. Martonossy György beszéltek a néphez. A megalakulás itt is lelkes hangulatban folyt le. A tisztikar a következő: tiszteletbeli elnök Bugyul Sándor, elnök Filepp Albert, alelnök Csuka Máté, titkár Szilágyi Dezső, pénztáros Gyenge Gábor, ellenőr Csuka László. Ez alkalommal a népgyűlés tagjai kivonultak a temetőbe néhai Hollaky Imrének, a magyar Nemzeti Szövetség első elnökének sírját meghatóan szép beszéd keretében megkoszozták. — Csernakereszturon dr. Leitner Mihály ü. v. alelnök vezetésével Balogh Géza és Dolcsig Jelenek meg. Dr. Leitner Mihály lelkes beszéde után itt is megalakult a tagozat tisztikar: elnök Daradics György, alelnök Tamás Lajos, pénztáros Furka József, ellenőr Juhász Gergely, jegyző Farkas Gergely.

— Egy házaspár tragédiája. Megrendítő eset történt f. hó 20-án csütörtökön délután a szomszédos Piskin. Egy petrozsnyi lakatos mestert a felesége néhány nappal ezelőtt két gyermekével együtt elhagyott. A férj felesége keresésére indult és Piskin össze is találkozott az asszonnyal. Az elkeseredett férj a találkozás pillanatában revolvert rántott és mielőtt az asszony még menekülni tudott volna, kétszer rálőtt. A golyók az asszony mellébe hatoltak, aki eszméletlenül terült el a földön. A férj ezután maga felé fordítva a revolvert, főbe lőtte magát és nyomban meghalt. Az asszonyt súlyos sérüléseivel a kórházba szállították. Életben maradásához kevés a remény.

